

Babelstårnet

Sproglærerforeningens **Sprogpolitik 2011**

Justeret udgave af Sprogpolitik 2009

INDHOLDSOVERSIGT:

- 01 Indledning
- 02 Fremmedsprogstilegnelse
- 03 Fremmedsprog, tværfagligt samarbejde og projektopgaven
- 04 Internationalisering
- 05 Faglig inspiration
- 06 Tosprogede elever i fremmedsprogsundervisningen
- 07 Elever med særlige behov
- 08 Prøverne
- 09 Kontakt til ungdomsuddannelserne
- 10 Fremmedsprogsundervisere

01 - Indledning

Sproglærerforeningens sprogpolitik er to år gammel og holdbar i sine visioner. En opdatering er dog nødvendig af flere grunde:

Fra 1. august 2010 er der åbnet for uformel undervisning i engelsk fra børnehaveklassen.

I løbet af sommeren 2011 skal Danmark have en strategi for uddannelse i fremmedsprog.

Den justerede Sprogpolitik vil således blive tilsendt den ministerielle "arbejdsgruppe til styrkelse af sprogfagene fra folkeskolen til universitetet" til inspiration.

Sprogpolitisk udvalgs mål er at udarbejde en fremadrettet sprogpolitik for fremmedsprogene på folkeskoleniveau. Udvalget har arbejdet ud fra Fælles Mål 2009 og har inddraget forskningsbaserede rapporter og den seneste debat i processen.

Udvalget konstaterer, at det med samfundets stigende behov for sproglige kompetencer er nødvendigt at sætte fokus især på 2. og 3. fremmedsprog, som er blevet svækket - set som helhed - både i folkeskolen, i ungdomsuddannelserne og på universitetsniveau.

Engelsk betragtes som globaliseringens sprog spredt over det meste af verden - enten som modersmål eller som internationalt arbejds- og kommunikationssprog. Sproget er blevet et lingua franca. Det er en udfordring og en nødvendighed at alle elever opnår et højt niveau i engelsk. For at imødekomme dette er der for nuværende fra ministeriel side åbnet for at engelskundervisningen uformelt starter i de første skoleår og formelt senest i 3. klasse.

Det er vigtigt, at engelskundervisningen udvides til også at omfatte flerkulturelle problemstillinger. I Fælles Mål 2009 er den internationale dimension i faget engelsk præciseret.

Den sproglige kompetence og kulturelle forståelse skal imidlertid ikke kun omfatte engelsk, for i den åbne verden er der behov for flere sprog. Fremmedsprog introduceret før puberteten giver eleven størst mulighed for et højt kompetenceniveau. Derfor skal fremmedsprogene tysk/fransk komme ind på et tidligere tidspunkt i barnets skoleliv. Elever i folkeskolen skal have mulighed for at få indsigt i tre fremmedsprog. Som tredje fremmedsprog kan tænkes andre europæiske sprog. Med unge i folkeskolen, der har tilegnet sig tre fremmedsprog, vil vi i Danmark forhåbentlig kunne opnå en viden om og forståelse for andre mennesker og således udvikle de muligheder, der ligger i international kommunikation.

En bredere kulturforståelse, som blandt andet indbefatter evnen til at forstå og analysere kulturelle forskelle - herunder at undgå at tage sit eget kulturelle grundlag for givet - og til åbent og fordomsfrit at møde andre kulturer, vil være resultatet af en større vifte af udbud af fremmedsprog.

Dette indebærer, at vi ud over, hvad der er nærmere beskrevet på de følgende sider, finder det nødvendigt

- at undervisningen i 1. fremmedsprog engelsk, formelt starter senest i 3. klasse, uformelt på tidligere klassetrin
- at undervisningen i 2. fremmedsprog tysk eller fransk starter i 5. klasse og er obligatorisk
- at eleverne på alle skoler har en reel mulighed for at vælge mellem tysk og fransk
- at alle elever via skoleloven skal tilbydes tysk, fransk eller et andet europæisk sprog som 3. kompetencegivende fremmedsprog på de ældste klassetrin
- at eleverne får en grundig orientering om 2. og 3. fremmedsprog f.eks. gennem introduktionstimer, således at de kan træffe et kvalificeret valg

Sproglærerforeningen anbefaler et interval på minimum to år mellem påbegyndelsen af 1., 2. og 3. fremmedsprog.

Sproglærerforeningens overordnede mål som helhed er:

At flest mulige elever lærer så meget fremmedsprog som muligt og på så højt et niveau som muligt

02 - Fremmedsprogstilegnelse

Sproglærerforeningen finder det nødvendigt

- at undervisningen i videst muligt omfang skal foregå på målsproget
- at undervisningen er tilpasset elevernes alder og udviklingstrin
- at undervisningen i hele forløbet varetages af fagligt kompetente lærere, således at eleverne får lyst til at til egne sig sproget og mod på at bruge det
- at eleverne kan forstå det talte og skrevne sprog, og at de kan udtrykke sig mundtligt og skriftligt på et kvalificeret niveau
- at undervisningen øger deres bevidsthed om kommunikation, sprog og sprogbrug samt sprogstilegnelse og skaber rammer for oplevelse og indsigt i kultur- og samfundsforhold
- at holdundervisning anvendes for at styrke fagligheden for den enkelte elev
- at det faktiske timetal, der er til rådighed til fremmedsprogundervisningen, er af et omfang, der giver eleverne reelle muligheder for at indfri de opstillede krav
- at elevernes læringsmiljø er udstyret med de teknisk tidssvarende digitale medier, der er en del af børns og unges dagligdag, sociale fællesskaber og kultur

Som minimum finder Sproglærerforeningen det nødvendigt, at vedstående årnormer for sprogfag i folkeskolen opfyldes:

Timefordelingsplan Årsnormer - klokketimer	Uformel engelsk											Samlet ønskeligt timetal
	Bh.kl.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
Fremmedsprog												
1. fremmedsprog - engelsk	-	60	-	90	90	90	90	90	120	120	120	870
2. fremmedsprog - tysk / fransk							90	90	120	120	120	540
3. fremmedsprog - tysk / fransk / andre europæiske sprog									120	120	120	360

03 - Fremmedsprog, tværfagligt samarbejde og projektopgaven

Sproglærerforeningen finder det nødvendigt

- at fremmedsprogene deltager på lige fod med de øvrige fag i tværfaglige undervisningsforløb – og i projektopgaven
- at der undervises på engelsk, hvor det er naturligt

04 - Internationalisering

Den internationale dimension er vigtig i fremmedsprogundervisningen. Det er et "must", at enhver folkeskole indgår i skolepartnerskaber og etablerer elevudvekslinger.

Sproglærerforeningen finder det nødvendigt at give eleverne ægte sproglige oplevelser i en autentisk sammenhæng ved

- at opbygge en indsigt i og en forståelse for andre værdinormer og kulturer i såvel Danmark som i udlandet
- at give eleverne bevidsthed om egen identitet gennem arbejdet med andre kulturer
- at give eleverne mulighed for at deltage i internetbaserede samarbejdsprojekter
- at eleverne mindst én gang i deres skoleforløb deltager i et udvekslingsprojekt i udlandet
- at inddrage udenlandske gæstelærere/undervisningsassistenter i undervisningen
- at brugen af fremmedsprogede nyhedsmedier inddrages mest muligt i undervisningen
- at sproglærerne får reelle muligheder for at kunne deltage i studierejser og kurser i udlandet samt for at kunne udnytte de efteruddannelsesmuligheder, der er herhjemme
- at forberede eleverne til et arbejdsliv på et stadigt mere globalt arbejdsmarked

05 - Faglig inspiration

Sproglærerforeningen præsenterer på sine kurser lærerne for de seneste ideer og tendenser inden for fremmedsprogundervisningen. Foreningen arrangerer også stu-

dieture til udlandet. I forbindelse med kursusvirksomhed udstilles så vidt muligt de nyeste og mest relevante undervisningsmaterialer.

På foreningens hjemmeside www.sproglærerforeningen.dk og i foreningens blad "Sproglæreren" følges op og suppleres via artikler og anmeldelser.

På Sproglærerforeningens Skolekom Konference foregår debat og givtige udvekslinger af ideer.

06 - Tosprogede elever i fremmedsprogundervisningen

Undervisningen i fremmedsprog skal tilrettelægges, så den inddrager de tosprogede elevers kompetencer inden for sprogtilgængeligheder. Undervisningen skal tilrettelægges, så der tages hensyn til, at klassen rummer elever med forskellige modersmål.

Sproglærerforeningen finder det nødvendigt

- at tosprogede elevers erfaringer med sprogtilgængelighed samt viden om sprog og sprogbrug fra f.eks. andet-sprogs- og eller modersmålsundervisning inddrages
- at gøre opmærksom på, at det i klasser med tosprogede elever er særligt vigtigt, at undervisningen foregår på målsproget
- at den kultur- og samfundsmæssige del af fremmedsprogundervisningen beskæftiger sig med de pågældende landes multikulturelle befolkningssammensætning
- at undervisningens temaer i denne forbindelse rækker ud over kulturelle fikseringspunkter som racisme, religion, kønsspecifik opdragelse m.fl. og derved undgår at fremme stereotyper og fordomme
- at tosprogede elever så vidt muligt ikke fritages for 2. fremmedsprog, da det vil virke begrænsende for deres fremtidige uddannelsesmuligheder
- at tosprogede elever medtænkes og synliggøres ved tilrettelæggelse af kurser og videreuddannelse for sproglærere – og i artikler om fremmedsprogundervisningen

07 – Elever med særlige behov

Sproglærerforeningen finder det nødvendigt

- at fritagelse for engelsk ikke finder sted. Der kan i særlige tilfælde søges dispensation for 2. fremmedsprog
- at der i undervisningen i engelsk er mulighed for holddannelse og specialpædagogisk bistand
- at undervisningen i engelsk for elever med specialpædagogisk behov udøves af uddannede engelsklærere med viden om specialpædagogisk bistand

08 - Prøverne

Sproglærerforeningen finder det nødvendigt

- at der løbende udføres udviklingsarbejder inden for fremmedsprogsundervisningen, idet der sigtes mod at skabe bedre samspil og sammenhæng mellem undervisningen og de afsluttende prøver
- at der efter 9. klasse skal være både en mundtlig og en skriftlig obligatorisk (bunden) prøve i 1. og 2. fremmedsprog i erkendelse af, at fremmedsprogsundervisningen omfatter såvel den mundtlige som den skriftlige dimension i hele forløbet. I 3. fremmedsprog skal der dog kun være en mundtlig prøve
- at der efter 10. klasse skal være mulighed for en mundtlig og en skriftlig prøve i tre fremmedsprog

09 - Kontakt til ungdomsuddannelserne

Sproglærerforeningen finder det nødvendigt

- at kvaliteten af elevernes/de unges skole- og uddannelsesforløb øges ved, at der skabes kontinuitet mellem folkeskolen, ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser

10 - Fremmedsproglærere

I fremmedsprogsundervisningen sættes der fokus på kommunikative færdigheder, sprog og sprogbrug, sprogtilgængelighed samt kultur- og samfundsforhold. I ovenstående indgår it/medier og den internationale dimension som væsentlige elementer.

Sproglærerforeningen finder det nødvendigt

- at fremmedsprogsundervisningen udelukkende varetages af lærere med linjefagsuddannelse eller tilsvarende kvalifikationer
- at læreruddannelsen inden for sprogfagene styrkes, således at de lærerstuderende har mulighed for at vælge flere fremmedsprog som linjefag
- at fremmedsproglæreruddannelsen implementerer viden om undervisning af tosprogede elever
- at fremmedsproglærerne medtænker andetsprogsdimensionen i undervisningen
- at alle kommende sproglærere i studietiden opholder sig en længerevarende periode i et af de lande, hvor det pågældende sprog er modersmål
- at fremmedsprogsuddannelsen har et omfang, der giver mulighed for fordybelse og tilegnelse af de fremmedsproglige kompetencer
- at sproglærere fortløbende får mulighed for at ajourføre deres uddannelse – også gennem ophold i et af målsprogenes lande
- at fremmedsproglærerne til stadighed er opdateret indenfor it og medier

På Sproglærerforeningens vegne

Ingrid Stuart
Formand

